

Бержанір І. А.

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
м. Умань, Україна

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

В ринкових умовах значення прибутку у господарському процесі безперервно зростає, оскільки він є головним стимулом господарської діяльності підприємства, а також забезпечує інтереси всіх суб'єктів, причетних до цієї діяльності, а саме: підприємців, персоналу підприємства та держави. Прибуток є не лише стимулом господарської діяльності підприємств, але й основним джерелом розвитку їх діяльності. Таким чином, великого значення набуває необхідність розробки рекомендацій щодо підвищення ефективності формування, розподілу прибутку та його максимізації.

Ефективність будь-якої управлінської системи значною мірою залежить від повного, достовірного та своєчасного інформаційного забезпечення. Тому особливої актуальності набуває розробка системи інформаційного забезпечення управління прибутком, яка дозволить підвищити ефективність функціонування фінансового менеджменту суб'єкта господарювання.

Прибуток є одним з основних показників господарської діяльності підприємства і на законодавчому рівні визначений як основна мета створення комерційних підприємств. За рахунок прибутку функціонує і розвивається будь-яке комерційне підприємство, оскільки це основне джерело поповнення фінансових ресурсів підприємств, формування централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів. За рахунок прибутку відбувається формування бюджетних ресурсів держави, здійснюється розширення підприємств, матеріальне стимулювання працівників, фінансування соціальнокультурних заходів тощо. В зв'язку з цим в отриманні максимального прибутку зацікавлені не тільки керівництво і трудові колективи підприємств, але й держава в цілому. Тому надзвичайно важливими є питання збільшення прибутковості суб'єктів господарювання.

Дослідження формування прибутку, рентабельності підприємства, витрат, валових доходів, є найважливішим чинником при прийнятті організаційних та управлінських рішень, створення сприятливих умов для реалізації планів і програм, спрямованих на збільшення прибутку. Важлива роль прибутку у розвитку підприємства і забезпечення інтересів його власників та персоналу визначають необхідність розробки ефективної політики управління прибутком, аналізу та виявлення напрямів його максимізації.

Політика управління прибутком являє собою процес розробки і прийняття управлінських рішень за всіма основними аспектами його формування, розподілу та використання на підприємстві.

Головною метою політики управління прибутком є забезпечення збільшення добробуту власників підприємства на цей момент і в перспективі. Ця мета повинна забезпечувати одночасно гармонізацію інтересів власників з інтересами держави і персоналу підприємства. Виходячи з головної мети, система управління прибутком дає змогу вирішувати такі завдання:

- забезпечення максимізації обсягу прибутку, що формується відповідно до ресурсного потенціалу підприємства;
- забезпечення оптимальної пропорційності між рівнем прибутку і прийнятним рівнем ризику;
- забезпечення високої якості прибутку, що формується;
- забезпечення виплат необхідного рівня доходу на інвестований капітал власникам підприємства;
- забезпечення формування відповідного обсягу фінансових ресурсів за рахунок прибутку відповідно до завдань розвитку підприємства на майбутній період;
- забезпечення постійного зростання ринкової вартості підприємства;
- забезпечення ефективності програм участі персоналу щодо прибутку [1].

В процесі діяльності підприємство повинно проводити політику максимізації прибутку, що включає управління процесами формування та розподілу прибутку.

Політика управління формуванням прибутку включає в себе такі елементи:

- розробка політики управління прибутком в процесі операційної діяльності;
- розробка політики управління прибутком в процесі інвестиційної діяльності;
- розробка політики управління прибутком в процесі фінансової діяльності.

Політика управління розподілом прибутку включає:

- управління своєчасною сплатою податків й інших обов'язкових платежів за рахунок прибутку;
- оптимізацію пропорцій розподілу прибутку на частини, що капіталізується й що споживається [2].

У системі управління прибутком підприємства важливим є його планування, яке являє собою процес розробки системи заходів щодо забезпечення його формування в необхідному обсязі й ефективне використання відповідно до завдань розвитку підприємства в майбутньому періоді.

Отже, прибуток підприємства є важливою економічною категорією і об'єктом управління. Прибуток характеризує кінцевий результат діяльності підприємства, його одержання є обов'язковою умовою розширеного відтворення на підприємстві та забезпечення його самофінансування і зміцнення конкурентоспроможності на ринку.

Література:

1. Гайбура Ю. А. Управління прибутковістю підприємства та шляхи її підвищення. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. Вип. 15. Херсон, 2015. С. 150-154.
2. Бержанір І. А. Діагностика майнового стану підприємства. *Вісник Донецького національного університету. Серія: Економіка і право*. № 1. 2015. С. 35–38.